

D ů v o d y:

Dle Šu 502, třetí odstavec c. ř. s. jest nepřipustným dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu, nepřesahoval-li předmět sporu, o němž rozhodl soud odvolací, na penězích neb hodnotě peněžní 2.000 Kč (čl. IV. zák. ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n.). Žalobou domáhal se žalobce přisouzení 20.000 Kč. Žalovaný uplatňoval k započtení vzájemnou pohledávku původně 20.000 Kč, později 25.800 Kč. Srovnalými rozsudky obou nižších soudů byla uznána vzájemná pohledávka žalovaného pouze do výše 10.000 Kč a neuznána, pokud převyšovala peníz ten. Žalovaný domáhal se odvoláním a nyní se domáhá opětně dovoláním, by byla uznána za jsoucí po právu jeho vzájemná k započtení namítaná pohledávka ještě v další části 1.850 Kč, takže by pak činila jeho vzájemná pohledávka 11.850 Kč. Ohledně této další části 1.850 Kč bylo však odepřeno započtení srovnalými rozhodnutími obou nižších soudů. Pro dovolací soudní stolicí jest předmětem opravného prostředku pouze řečený peníz: 1.850 Kč, který nepřesahuje 2.000 Kč, tudíž hranici zmíněnou v Šu 502 třetí odstavec c. ř. s. Bylo proto dovolání jako nepřipustné odmítnouti dle toho zákonného předpisu a dle Šu 507 c. ř. s. Na tom nezáleží, že tento peníz 1.850 Kč byl toliko součástíkou vzájemné k započtení namítnuté pohledávky 25.800 Kč a že k odvolání žalovaného bylo odvolacím soudem rozhodováno o celé této částce. Směrodatným jest pouze, že odvolací soud jinak rozhodl o částce 10.000 Kč, potvrdiv v tomto směru rozsudek prvního soudu, a jinak o další částce 1.850 Kč, neuznav oprávněnost vzájemné pohledávky žalovaného v tomto bodě k započtení se žalobním nárokem, čímž rozštěpena procesuálně vzájemná pohledávka žalovaného na více dílů, z nichž první část 10.000 Kč uznána za hodící se ku započtení, ostatní díly její za nehodící se k započtení, poněvadž dílem po právu nepozůstávají, dílem proto, že nebyly k započtení namítnuty. Poněvadž tedy 1.850 Kč, jež tvoří předmět dovolání, nebylo srovnalými rozhodnutími nižších soudů k započtení připuštěno, bylo dovolání žalovaného, poněvadž má za předmět nárok 2.000 Kč nepřesahující, jako nepřipustné odmítnouti (§ 507 c. ř. s.). V tom směru dlužno poukázati na důvody rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 346, 3185, 4098 sb. n. s.

Čís. 6449.

Nebyl-li v odvolání do rozsudku, vyhovujícího žalobě o uznání nemanželského otcovství, napaden právní názor prvního soudu o nerozhodnosti uznání otcovství jiným mužem a jeho vyvrátitelnosti sporem, o nějž právě šlo, nemůže se odvolací soud těmito otázkami zabývatí.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1926, Rv I 935/26.)

Proti žalobě o uznání nemanželského otcovství a placení výživného namítl žalovaný Adam B., že otcovství k dítěti bylo již uznáno na soudě Aloisem W—em. Procesní soud první stolice vyhověl

žalobě, maje za to, že uznání otcovství Aloisem W-em jest v tomto sporu bez významu, ježto podle smyslu §u 163 obč. zák. muž, jenž uznal otcovství, má býti považován za otce tak dlouho, dokud nebude něco jiného zjištěno. Žalovaný napadl rozsudek prvního soudu z jiných důvodů, nikoliv však co do významu uznání otcovství Aloisem W-em. Odvolací soud žalobu pro tentokráte zamítl. Důvody: Jak prokázáno zápisem okresního soudu ze dne 23. září 1922, veřejnou listinou, uznal Alois W. otcovství k žalujícímu dítěti a jest ho podle § 163 obč. zák. pokládati za nemanželského otce dítěte. Uznání to také nelze odčinit tím, že ten, kdo je učinil, dodatečně je odvolá, neboť na základě jeho nabyly nejen dítě, nýbrž také nemanželská matka podle § 166, 167 obč. zák. práva proti tomu, kdo uznání učinil. Nemanželské dítě nemůže však mít dva otce. Jelikož již otcovství Aloise W—a jest zjištěno způsobem § 163 obč. zák., jest podání žaloby z téhož právního důvodu na osobu jinou nepřípustné, pokud Alois W., po případě poručník dítěte neprokáže bezúčinnost uznání. Důkaz takový může však býti podán toliko sporem mezi nimi samotnými a nikoliv ve sporu poručníka dítěte proti osobě třetí, totiž proti Adamu B-ovi, jelikož Alois W. v tomto sporu zastoupen není a nemá tudíž možnosti svá práva hájiti. Odvolací soud pokládá proto žalobu proti Adamu B-ovi za předčasnou.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a nařídil odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu, pro který vyhověl odvolání, znovu věc rozhodl.

Důvody:

Dovolatel (žalobce) shledává dovolací důvody čis. 2 a 4 §u 503 c. ř. s. v tom, že odvolací soud vyhověl odvolání pro nesprávné posouzení právní, ač dovolatel (žalovaný) v mezích tohoto odvolacího důvodu nenapadl právního názoru prvního soudu o nepodstatnosti uznání otcovství Aloisem W-em. Nutno přisvědčiti dovolateli, že žalovaný nenapadal v odvolání právního názoru prvního soudu o významu onoho uznání otcovství, nýbrž shledával nesprávné právní posouzení v tom, že nebylo přihlédnuto k různosti údajů nemanželské matky, »že ji první soud považoval za věrohodnou«, a že z té okolnosti, že se žalovaný ze studu odhodlal nemanželskou matku podporovati, nelze souditi, že je otcem, ježto lze předpokládati, že Alois W., přerušiv styk s nemanželskou matkou, podnikne vše, by dokázal, že otcem dítěte je žalovaný. V těchto vývodech není obsaženo nic, čím by byl napaden právní názor prvního soudu o významu uznání otcovství Aloisem W-em. Odvolací soud je dle §u 462, 467 čis. 3, 497 c. ř. s., podle zásady projednací, došedší výrazu v těchto paragrafech, vázán odvolacím návrhem i důvodem. Přezkoumává rozsudek prvního soudu jen potud a jen s té stránky, pokud je to navrženo a uplatněnými důvody opodstatněno. Když tedy žalovaný nenapadl právního názoru prvního soudu o nerozhodnosti uznání otcovství Aloisem W-em a o jeho vyvratitelnosti v tomto sporu, nesměl odvolací soud se těmito otázkami zabývat.

Nejde tu o otázku, k níž by odvolací soud z moci úřední musil přihlédnouti, nejde o zmatečnost a nejde ani o věc ohledně otcovství právoplatně rozsouzenou, bylo-li otcovství toliko uznáno. Byť i takové uznání nahražovalo rozsudek o zjištění otcovství, nelze přece k němu z moci úřední přihlédnouti. Důvodem, proč z moci úřední se přihlédá k rozsouzení rozepře, je ohled na to, že rozsudek s konečnou platností stanoví právo, a ohled na jistotu právní jím založenou, a dále snaha, by nevyšly rozsudky v téže věci různé, které by mohly podkopati vážnost soudu. Takových ohledů při pouhém uznání otcovství není. Proto je věci strany, by t a k o v é u z n á n í n a m í t a l a a po případě v řízení oprávněm uplatnila nesprávnost právního posouzení o jeho významu. Soud odvolací tedy z moci úřadu nemohl sám od sebe bez výtky v odvolání přezkoumávati správnost úsudku prvního soudu o významu takového uznání otcovství. Když však odvolací soud p ř e s t o, že t o n e b y l o v y t ě n o, přihlédl k uznání otcovství Aloisem W-em a k nesprávnosti úsudku prvního soudu v tom směru, překročil meze svého oprávnění. V důsledku toho nevyřídil odvolání v těch směrech, v nichž rozsudek prvního soudu s k u t ě č n ě b y l n a p a d e n a proto je nutno odvolací rozsudek zrušiti a naříditi, jak se stalo, aniž bylo se obíratí ostatními vývody dovolání.

Čís. 6450.

Pokud dlužno míti za to, že předměty, dané ženou muži, byly dány vzhledem k budoucímu sňatku. Nedošlo-li ku sňatku, dlužno nárok na vrácení jich posuzovati podle §u 1435 obč. zák. a podle zásad o držbě bezelstné a obmyslné.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1926, Rv I 952/26.)

Žalobkyně měla v letech 1919—1925 známost se žalovaným a darovala mu v době té řady předmětů. Ježto ku sňatku nedošlo, domáhala se na žalovaném zaplacení 41.416 Kč 10 h jakožto hodnoty darů, jimiž prý obmyslila žalovaného jen vzhledem k budoucímu sňatku. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Dle zjištění prvního soudu, jež nejsou napadena, nepřekročilo vzájemné chování se stran přes dlouholeté trvání jejich poměru mezí, které dle obecného smyslu slova se nazývají přátelstvím. Žalovaný nemohl proto v poskytování hojných a nákladných darů spatřovati nic jiného, než dary z přátelství, zvláště když i se své strany žalobkyni obdarovával a, jak zjištěno, žalobkyně ho ujišťovala, že její poměry finanční a výdělky z kompenzačních obchodů takové dary jí umožňují. Pro názor odvolatelky, že její úmysl k budoucímu sňatku byl a musil býti žalovanému zjevný, není ve spisech a výsledcích důkazů opory. Uvádí-li žalobkyně, že žalovaný ještě po přechodné roztržce roku 1919, která prý měla důvod v tom, že žalobkyně se vydávala za nevěstu žalovaného, přijímal dary, dlužno proti tomu uvést, že žalobkyně, když i po této rozmíšce žalovanému dále poskytovala dary, sama utvrditi musela